

Yabancı Dil Eğitimi Üzerine 1

– EDİP GÜL · 11 Eylül 2022

YABANCI DİL EĞİTİMİ ÜZERİNE

1

Bu ülkede bilmem kaç yıldır yabancı dil eğitimi yapılıyor. Daha doğrusu yapılamıyor. Önceleri yalnızca İngilizce yapılan eğitim sonraları Almanca ve Fransızca da eklenerek çeşitlendirildi. Üniversitelerde yabancı dil öğretmenleri yetiştirildi. Önceleri yabancı diller bölümlerinde (filoloji: dilbilim) yetiştirilen filologlar işsiz kalmasınlar diye yabancı dil öğretmeni oldular. Fakültede yoğun olarak öğrendikleri yabancı dili sırf bakanlık emretti diye Mr. ve Misis. Brown'lı ağır metinleri sökmeye ve öğrencilere söktürmeye çalıştılar. Bir çok kelime öğrettiler, bir sürü dilbilgisi kuralı öğrettiler, yok tens' miş, yok zamirlermiş, yok Past ve Present fiillermiş öğretip durdular ama yabancı dili bir türlü öğretilmediler.

Çünkü böyle bir amaçları yoktu. Onlar mevzuat ne emrettiyse onu yapıyorlardı. Sevdirmiyorlar, nefret ettiriyorlardı. Sırf not almak için dil öğrenen öğrenciler notlarını aldıktan sonra geriye dönüp, ket vuruyorlar, bütün öğrendiklerini unutuyorlardı.

Sınıf geçmekten başka hiçbir işe yaramıyordu bu yabancı dil mereti. Öğrenci en ağır metinleri çözüyor ama herhangi bir hikaye okumuyordu. Çünkü önünde buna ait bir materyal yoktu. Herhangi bir yabancı metin yazamıyordu. Yabancı biriyle mektuplaşacak kadar cümle kuramıyordu. İlk mektup zar sözlükten seçilen kelimelerle gramer yardımıyla yazılıyordu. Ama bu mektup bir şey anlatmıyordu.

Bunu bizzat başımdan geçtiği için yazıyorum. Lise yıllarında bir arkadaşım vasıtasıyla bulduğum Pakistanlı mektup adresimdeki kişiye yazdığım ilk mektubu yukarda anlattığım şekilde yazmıştım. Kendime çok fazla güvenemediğimden olacak o zamanki İngilizce öğretmenime götürmüştüm. Öğretmenim söylemek istediğimi anlamış kendi İngilizcesiyle bana yazıp vermiş, ben de yabancı olduğum bu mektubu postalamıştım. Mektup cevaplanmıştı. ben onu sözlük yardımıyla zar Zor çözebildim., ama bir daha cevap yazmadım, yazamadım.

Yazmak içimden gelmedi. Çünkü yazacağım mektup yine sözlükten seçilen kelimelerin bize öğretilen gramer kurallarıyla yazımı olacak, yine kendime güvenemeyecek, öğretmenime gösterecek; o da yazdığım kelimelerin manasını ve maksadımı anlayacak, kendi İngilizcesiyle kaleme alacak, bana da onu postalamak düşecekti. Ben de bir daha aynı yolu takip etmektense yazışmayı terk edecek, yazışma arkadaşım resmini gönderdiği, ordu alfabesini yazıp bana öğretmeye başladığı halde onu yüzüstü bırakmıştım.

O beni arkadaşımın mektup arkadaşına sorduruyor, mektuplaşmaya niye devam etmediğimi sorguluyordu. Arkadaşım durumu bana sorduğunda ne cevap verdiğimi şimdi anımsamıyorum. Anımsadığım bir şey varsa o da daha fazla ezilmemek için bu işi asla sürdürmeme kararlılığımıydı. İşte bu hazin yabancı dil eylemim daha başlamadan bitmiş, hayal kırıklığıyla sonuçlanmıştı.

Gelelim daha sonraki yabancı dil maceramıza. Üniversite yıllarında az boz öğretilmeye çalışılan yabancı dil basit bir gösteriye dönüşüyor bize bir şey kazandırmayan boş bir çabaya dönüşüyordu. Okutmanlar tarafından sırf maaşı hak ettiğini göstermek için yapılan eğitim zaman kaybından başka bir şey değildi. O fakülteyi bitirmeden ayrıldığımda lisede başarılı bir öğrenciyken öğrendiğim yabancı dili bile unutmuştum. İkinci fakültede yabancı diller fakültesinde gördüğümüz derste okutmanın öğrenci merkezli eğitiminin baş aktörüydüm. O da bana bir şey vermedi. Sermayeden yiyor yeni bir şey elde edemiyordum. Sonra fakültede kalmak için çaba sarf etmeye yeni yeni İngilizce kitaplar okumaya başladım. Ünlü İngilizce eğitim serilerine baş vurdum. Kernel, follow Me ve şimdi adını hatırlayamadığım bir sürü eser.

Neyse uzatmayalım. Öğretmen olduk akademisyen olmadık. İki fakülte ve arada geçen boş yıllar akademisyenliğime engel olmuştu. Öğretmenlik bekliyorduk. Ücretli ders teklifi aldım. Yabancı dil öğretmenliğiymiş. Kabul ettim. Yarım dönem sürdürdüm. Atandığım Türkçe öğretmenliğime ilaveten yabancı dil derslerine girdim. Öğrenciler branş dışı olduğum için Türkçe. Konuşmama teklifi yaptılar kabul ettim. Geçiş süresi tanıdım. Konuşmak için 50 ye yakın kalıp verdim isyan ettiler geri dönmek istediler. Ben hiç Türkçe konuşmamaya kararlıydım. Ama yapamadılar.

İşte benim yabancı dil maceram.

Lise yıllarımda Bağdat'ta eğitim almış Arapça öğretmenimiz yabancı dilin liseden sonra 6 ayda yoğun bir eğitimle halledildiğini, öğrencilerin, okuduklarını anlayabildiğini, konuşup yazabildiklerini hatta bilimsel alanda literatürü takip edebildiklerini ve ömür boyu unutmadıklarını anlatmıştı da hayran kalmış, bizdeki uzun yıllar öğretilemeyen yabancı dil için hayıflanmıştık.

Daha sonra yabancı dille eğitim yapılan liseler kuruldu. Önce Anadolu liseleri, sonra fen liseleri yoğun hazırlık sınıflarında yabancı dil öğreniyor, sonra o dille eğitim alıyorlardı. Hatta askeri liseler bile bu dille eğitim yapıyor, bu duruma itirazlar ayyuka çıkıyor, batı kafalı nesiller yetiştiği, Türklüğünü inkar edecek bir kuşağın gelişinden bahsediliyordu. Bu nesil yabancı dil biliyor ama kendi dilini unutuyordu. Bu eğitim sistemi devam ederse İngiliz emperyalizminin kendine entegre ettiği bir ülke olacaktık. Bu kültür emperyalizmi nesilleri yok edecek, Müslüman türkü sahneden silecekti.

Bu yanlıştan kısa sürede dönüldü ama bir türlü ifrat ve tefrit arası bir yol bulunamadı. Yapılması gereken ne onu başka bir yazıda ele alacağız artık.

(devam edecek)

Ahmet Kemal